

بنیاد مسکن مکلف به تأمین فولاد و سیمان

بنیاد مسکن مکلف به تأمین فولاد و سیمان برای ساخت و سازهای مسکن حمایتی با نرخ مناسب شد. به گزارش ایسنا، نشست شورای مسکن با حضور مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی برگزار شد. در این نشست وزیر راه و شهرسازی با اشاره به تضمین تأمین فولاد و سیمان برای ساخت و سازهای مسکن حمایتی با نرخ مناسب که در ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ به تصویب هیئت وزیران رسید، یادآور شد: بورس کالا مکلف شد این محصولات را با نرخ‌های حمایتی و مناسب‌تر برای تأمین مسکن حمایتی در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی قرار دهد. همچنین در ادامه این نشست وزیر راه و شهرسازی با ابلاغ قانون «ساماندهی بازار زمین، مسکن، اجاره‌بها» تصریح کرد: دستورالعمل‌های اجرایی این قانون از جمله تعیین ساز و کارهای تعیین سقف قیمت اجاره لازم است هر چه سریع‌تر آماده و نهایی شود.

پهنه‌های معدنی آزاد می‌شوند

سال گذشته بیش از ۸۰ تا ۹۰ درصد پهنه‌های معدنی در دست دستگاه‌های حاکمیتی آزاد شد. به گزارش ایرنا، رضا محتشمی پور، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به وجود هفت هزار محدوده معدنی غیرفعال و ۱۳ هزار محدوده معدنی منتظر مزایده در کشور، گفت: تا پایان سال گذشته ۱۲ هزار معدن در سراسر کشور با برگزاری مزایده تعیین تکلیف شدند. تعداد پرونده‌های معادن سلب صلاحیت در سال گذشته ۲ برابر سال قبل بوده و امسال نیز در ۲ ماه گذشته معادل کل پرونده‌های معادن سلب صلاحیت، تعیین تکلیف شده است. محتشمی پور با بیان اینکه اقدامات اکتشافی معادن با قدرت ادامه دارد، گفت: احیای معادن غیرفعال با جدیت پیگیری می‌شود که در سال‌های آینده شاهد معادن راکد و غیرفعال در استان‌ها باشیم. سرمایه‌گذاری دولتی در بخش فرآوری معدنی بسیار محدود شده است.

سرنوشت احیاشده‌ها در دولت سیزدهم

وزیر صمت در گفت‌وگو با هم‌میهن تداوم احیای واحدهای راکد و نیمه‌راکد را جزو اولویت‌های این وزارت‌خانه عنوان می‌کند

عکس: ایرنا

این روند به قدری پرشتاب پیش رفت که تعداد واحدهای احیاشده در ۷ اردیبهشت سال گذشته به ۴۲۰۰ واحد، در آذر به ۶۵۰۰ واحد و فروردین امسال به ۸۴۰۰ واحد رسید. این روند

عجیب روزه رشد احیا همچنان هم در حال پیگیری است؛ به گونه‌ای که عباس علی‌آبادی، وزیر صنعت، معدن و تجارت کشور در گفت‌وگو با هم‌میهن خبر از تداوم روند احیای بخش عظیمی از واحدهای راکد و نیمه‌راکد صنعتی کشور می‌دهد. به گفته او بخش زیادی از واحدهای صنعتی راکد و نیمه‌راکد بزرگ احیاشده اند و وزارت صمت تلاش دارد که اگر واحد صنعتی کوچک و متوسطی از مسیر احیا جا مانده باشد، حمایت کند تا آن واحد هم خود را به قطار احیا برساند. علی‌آبادی توضیح می‌دهد: هفته گذشته در استان بندرعباس، جشن پایان احیای واحدهای راکد برگزار شد. یعنی خوشبختانه، همه واحدهای راکد و نیمه‌راکد هم راه افتاده اند البته ممکن است واحدهای کوچکی از این مسیر جا مانده باشند. او در ادامه می‌گوید: فکری کم‌فرآیند احیای واحدهای راکد، فرآیند بسیار مهمی است که ماه‌ها به دنبال انجام آن هستیم. احیای واحدهای راکد و نیمه‌راکد، جزو اولویت‌های وزارت صمت است. وزیر صمت همچنین اضافه می‌کند: در استان هرمزگان هم به هدف خود بسیار نزدیک شده ایم و بقیه استان‌های کشور هم وضعیت مشابهی دارند. واحدهای کوچک و متوسط هم تا حد قابل قبولی احیاشده‌اند. او در پایان می‌گوید: وزارت صمت همچنان در حال کار بر روی واحدهای راکد است که آن‌ها را نیز به چرخه تولید کشور بازگرداند.

احیای سه هزار واحد صنعتی

پیش از آنکه وارد بحث بررسی تبعات احیا شویم بهتر است درباره یک تناقض آماری صحبت کنیم. برخلاف آمار ۸۴۰۰ واحد صنعتی اعلام شده، هرمز سلیمانی، معاون دفتر محیط کسب‌وکار وزارت صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با هم‌میهن توضیح می‌دهد که تعداد واحدهای راکد و نیمه‌راکد صنعتی احیاشده در حدود یک سال اخیر سه هزار واحد بوده است. او تأکید می‌کند که تعداد ۸۴۰۰ واحد احیاشده مربوط به همه بخش‌های اقتصادی است اما احیای واحدهای صنعتی سه هزار واحد بوده است.

سلیمانی همچنین درباره سامانه احیای وزارت‌خانه توضیح می‌دهد: وزارت صمت با ایجاد سامانه‌ای با نام به‌هم‌رسانی، فرصتی برای مشارکت در احیا یا واگذاری بنگاه‌های تعطیل برای سرمایه‌گذاران جدید فراهم کرده است. این طور که سلیمانی توضیح می‌دهد، این گونه سرمایه‌گذار به جای تأسیس واحد جدید در واحدهای راکد سرمایه‌گذاری می‌کند. او همچنین درباره میزان شفاف بودن این سامانه پاسخ می‌دهد: ورود به این سامانه و سرمایه‌گذاری در طرح‌ها بر مبنای اراده و اختیار بنگاه‌هاست و دولت تنها تسهیل‌گر است.

معاون دفتر بهبود محیط کسب و کار وزارت صمت ادامه می‌دهد: «در مورد احیای باید ملاحظاتی در نظر گرفت و بررسی کرد علت تعطیلی واحد چه بوده است. بازار نامناسب محصولات تولیدی،

یکی از وعده‌های دولت احیای واحدهای تولیدی راکد بود. برای تحقق این وعده بازدید از واحدهای راکد و نیمه‌تعطیل یکی از برنامه‌های دولت شد. به دنبال این بازدیدها، خبرها بود که به دنبال هم می‌آید. جشن احیای ۳۹۵ واحد راکد در مازندران، موفقیت احیای بیش از ۲۰۰ واحد در سمنان، آغاز به کار دوباره ۱۸۵ واحد در البرز و...

مریم رحیمی
خبرنگار اقتصادی

نگاه کارشناس

حسین جوشقانی استاد دانشگاه خاتم هشدار داد

حمایت بی‌چون و چرا محکوم به شکست است

بالاست اما اینکه هریک از این بنگاه‌ها چه مشکلی داشته‌اند دولت چگونه توانسته این بنگاه‌ها را به حرکت درآورد، نکته مهمی است. مردم کشور، تجربیات تلخی دارند و دیده‌اند که بنگاه‌هایی تأسیس می‌شود یا اینکه بنگاه‌های تعطیلی دوباره باز می‌شوند. مواد اولیه دوباره به بنگاه می‌رود و با تزریق منابع، کارکنان دوباره شروع به کار می‌کنند. این در حالی است که اصل سودآوری و کار مفید یک بنگاه اقتصادی در قسمت فروش آن است. بنگاه باید بتواند کالای خود را در بازارهای داخلی و خارجی بدون حمایت دولت به فروش برساند. ممکن است دولت در برهه‌ای اقدام به حمایت از بنگاه کند اما بالاخره بنگاه اقتصادی باید بتواند خودش بدون کمک نهاد دولت به کار و فعالیتش ادامه دهد. باید اطلاعات شفاف و دقیقی وجود داشته باشد که درباره بنگاه‌ها توضیح دهد. یعنی اینکه مردم بدانند چند کارمند در بنگاه کار می‌کنند، چه حقوقی دریافت می‌کنند و چه میزان فروشی دارند. تا زمانی که این داده‌ها وجود نداشته باشد، نمی‌توان هیچ ارزیابی دقیقی از روند بنگاه داشت.

یکی از کارخانه‌هایی که دولت سیزدهم دستور احیای آن را داده بود، کارخانه آزمایش است؛ برندی که در سال‌های گذشته نام نیکی میان مردم داشت حالا دیگر وضعیت مساعدی ندارد و در فروشگاه‌های لوازم خانگی، اثری از کالاهای این بنگاه اقتصادی نیست. اساساً در بازار رقابتی امروز، هزینه‌های احیای واحدهای راکد، هزینه کارآمدی است؟

نکته مهم همین است: در اقتصاد رقابتی که شکوفای می‌شود، مسئله تخریب فعال، یک پدیده بسیار مهم است که باید آن را به رسمیت شناخت. اگر دولت می‌خواهد اقتصاد شکوفا شود، باید اجازه دهد بنگاه‌هایی با بهره‌وری و تکنولوژی بالاتر که مدیریت بهتری دارند، با بگیرند. ممکن است که هزینه‌ها با گرفتن این بنگاه‌ها، این باشد که بنگاه‌های قدیمی‌تر از بین برود. نباید صرف تعطیلی یک بنگاه، اقدام خاصی کرد زیرا ممکن است تعطیلی آن بنگاه، روند طبیعی رقابت بین

ترکیب دو علم اقتصاد و سیاست‌گذاری، منجر به تولد سیاست‌های صنعتی است که منجر به توسعه صنایع و اقتصاد می‌شود. سیاست‌های صنعتی، مجموعه مداخلاتی است که با هدف بهبود ساختاری عملکرد بخش کسب و کار داخلی صورت می‌گیرند اما به شکلی مدون و برنامه‌ریزی شده جلو می‌روند تا مبادا سازوکار مکانیزم‌های بازار را مختل کنند. این علم تأکید دارد که دولت نباید به شکل اجباری و دستوری، به دنبال به چرخه بازگرداندن بنگاه‌ها باشد. حسین جوشقانی، دانش‌آموخته اقتصاد دانشگاه شیکاگو و استاد دانشگاه خاتم بیان می‌کند: حمایت‌های بی‌چون و چرای دولت از صنایع، محکوم به شکست هستند.

دولت اعلام کرده که از ابتدای شروع به کار تاکنون، هشت هزار واحد راکد و نیمه‌راکد احیا شده است. سوال من از شما این است که هزینه‌ای که برای احیای این واحدها به بانک‌ها و دولت تحمیل می‌شود، تا چه اندازه منطقی است؟

سیاست‌گذاری باید شواهدمحور و داده‌محور باشد؛ پس تا زمانی که داده‌های مربوط به این بنگاه‌ها منتشر نشده باشد و کارشناس‌ها نتوانند آن را ارزیابی کنند، نمی‌توان تحلیل دقیق و جامعی هم ارائه داد. اینکه بنگاه‌هایی در کشور وجود دارند که به دلایل مختلف، تعطیل و نیمه‌تعطیل شده‌اند یا اینکه به شکل نیم‌ظرفیت کار می‌کنند، برای اقتصاد مضر است. شکی نیست که سرمایه‌های دولتی و بخش خصوصی کشور هدر رفته و اگر هزینه فرصت این سرمایه‌ها را محاسبه کنید، به عدد هنگفتی خواهید رسید. اینکه دولت می‌خواهد به این بنگاه‌ها کمک کند، به خودی خود امر درستی است. زیرا هزینه فرصت این سرمایه‌ها بسیار

نیروهای اقتصادی باشد. ممکن است بنگاهی نسل اول مدیران خود را از دست داده باشد و نسل بعدی مدیران نتوانسته باشند سرمایه‌گذاری لازم را در واحد اقتصادی انجام دهند یا اینکه متناسب با تکنولوژی روز، رشد نکرده‌اند. دولت باید اجازه دهد چنین بنگاه‌ای از چرخه خارج شود و بنگاه‌های جدیدتر شکل بگیرند. درباره بنگاه‌های که شما گفتید قضاوت نمی‌کنم اما به عنوان یک ناظر بیرونی، می‌توان تحلیل کرد که در حوزه صنایع خانگی، حمایت‌های بسیار زیاد دولتی و ساختار قیمت‌گذاری دستوری که دولت تعیین کرد منجر شد به اینکه تعداد بنگاه‌های اقتصادی در این حوزه، از میزان بهینه بیشتر شود؛ در نتیجه بسیاری از آن‌ها نتوانستند در بازار به حیات خود ادامه دهند.

این حمایت‌ها که به خصوص در صنایعی مانند صنایع خانگی شکل گرفت، همگی مشکل‌زا بودند؟

قسمت خوب ماجرا این است که بنگاه‌های خوبی هم شکل گرفته‌اند. از بین حدود ۲۰۰ یا ۳۰۰ بنگاهی که به اسم تولید لوازم خانگی از بورس کالا، مواد اولیه تهیه می‌کنند، ده برند خوب نیز وجود دارند. این برندها جدا از اینکه چقدر بتوانند در دنیا رقابت کنند، محصولات با کیفیت، متنوع و به‌روزی تولید می‌کنند که نیاز مردم را تأمین می‌کنند.

اگر این بنگاه‌ها می‌توانند نیاز مردم را تأمین کنند، چه نیازی به احیای بنگاه‌های اقتصادی قدیمی هست؟

مسئله دقیقاً این است که نباید به صرف قدیمی بودن یک واحد اقتصادی، حمایت کرد. حمایت از صنعت مقوله مهمی است اما حمایت از هر یک از بنگاه‌ها، به شکل جداگانه، سخت است. در بحث سیاست‌گذاری صنعتی، گفته می‌شود که دولت نباید برنده را انتخاب کند، بلکه باید قوانین و مقررات را به گونه‌ای انتخاب کند که بهترین و باکیفیت‌ترین بنگاه‌ها برنده شوند. بنگاه‌های هم‌کوتاه‌ترین بهینه خود را با شرایط تغییر دهد، تعطیل شود. هیچ مشکلی هم وجود ندارد. اینکه دولت تمایل داشته باشد یک بنگاه خاص را حمایت کند، باید حتماً منطقی محکم داشته باشد. اگر این منطق وجود نداشته باشد ممکن است مردم احساس کنند که رانت یا پشت‌پرده‌ای وجود داشته است زیرا دولت می‌تواند به جای حمایت از بنگاه‌های راکد شده، از یک بنگاه پیشرو و فناورانه حمایت کند.

نتیجه حمایت‌های دستوری به شکلی که اکنون شاهد آن هستیم برای صنایع چیست؟ آیا تزریق صرف منابع به جای تدوین سیاست‌های صنعتی، راهکار درستی است؟

انتهای زنجیره تولید، فروش است که فروش هم بسیار بی‌رحم است. یعنی اگر تولیدکننده‌ای، جنس خوب تولید کند، هر چقدر هم دولت از او حمایت کند باز هم مردم حاضر به خریدن کالای نهایی آن تولیدکننده نیستند و شرکت تبدیل به یک شرکت شکوفا نمی‌شود. بنابراین بی‌رحمی بازار محصول و فروش به این منتج

